

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs**

Van

Persoonsgegevens

Datum

12 december 2025

Referentie

58757556

Bijlagen

2

Intern OCW afgestemd

FEZ, HOenS, WJZ

**Interdepartementaal
afgestemd**

SZW, JenV

Kamerbrief en ambtelijke verkenning wettelijk verplichte stagevergoedingen in het mbo, hbo en wo

Aanleiding

Uw ambtsvoorganger heeft een ambtelijke verkenning naar wettelijke verplichte stagevergoedingen in het mbo, hbo en wo toegezegd aan de Tweede Kamer.¹ Daarnaast is er een motie aangenomen over het verkennen van de mogelijkheden voor een publiek-privaat stagefonds voor kleine werkgevers die moeite hebben om een stagevergoeding te betalen.² Met de Kamerbrief en de ambtelijke verkenning informeert u de Tweede Kamer over hoe u uitvoering hebt gegeven aan deze toezeggingen en moties. U informeert de Kamer ook over de invulling van twee andere toezeggingen in het kader van stagevergoedingen. In de beleidsstaf in oktober zijn de hoofdlijnen van de verkenning met u besproken.

Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met de Kamerbrief en de ambtelijke verkenning. Deze worden vervolgens verzonden naar de Tweede Kamer.

Kernpunten

- U stuurt een Kamerbrief waarin u ingaat op de resultaten van de ambtelijke verkenning en aangeeft welke keuzes u maakt voor het vervolg. De ambtelijke verkenning is in de bijlage opgenomen.
- In de Kamerbrief doet u verschillende moties en toezeggingen af in het kader van stagevergoedingen, zie toelichting
- De verkenning geeft aan dat er wettelijke mogelijkheden, maar dat er een aantal wezenlijke dilemma's en verdere uitwerkpunten zijn. Zie toelichting voor de belangrijkste dilemma's.
- In de Kamerbrief kiest u voor het hoofddoel 'het uiten van waardering' aan de student door het stagebedrijf.
- Daarnaast zijn er keuzes nodig op een aantal inhoudelijke onderwerpen: de reikwijdte, de inrichting, de verplichting tot uitkering en het waarborgen van naleving.
- Op basis van de ambtelijke verkenning geeft u in de Kamerbrief op enkele

¹Er is toegezegd in de verkenning te kijken naar de mogelijkheden voor een minimumstagevergoeding of het recht op een stagevergoeding, naar mogelijkheden voor differentiatie, naar het verwachte effect op het aantal stageplekken (TZ202504-014).

²Kamerstukken II, 2024-2025, 31524, nr. 645

onderdelen al richting, de andere onderdelen kunnen op basis daarvan verder worden uitgewerkt in een brief over de contouren van een wetsvoorstel. Deze brief zendt u voor de zomer van 2026 aan de Tweede Kamer.

- Parallel ontvangen de minister van SZW en de staatssecretaris van J&V een nota ter informatie over de verkenning vanwege raakvlak met respectievelijk arbeidswetgeving en het burgerlijk wetboek. Er wordt gewacht met verzenden van de brief aan de Tweede Kamer totdat beide bewindslieden geïnformeerd zijn.

Datum

12 december 2025

Toelichting

Uitvoering toezeggingen en moties

Met deze Kamerbrief doet u verschillende toezeggingen en een motie af in het kader van stagevergoedingen, te weten:

1. Toezegging: De minister gaat verkennen op welke wijze wettelijk verplichte minimum stagevergoedingen kunnen worden vastgelegd en ingericht, zodat direct concrete stappen kunnen worden gezet indien na afloop van het mbo-stagepact in 2027 blijkt dat nog niet voldoende stagevergoedingen worden verstrekt. Hij neemt in deze verkenning mee de mogelijkheid tot invoering van een recht op stagevergoeding en zal de Kamer hierover in ieder geval voor eind 2025 informeren. In deze verkenning worden tevens het hoger en wetenschappelijk onderwijs meegenomen en het effect van het aantal stageplekken, indien een wettelijke stagevergoeding wordt vastgelegd. Daarbij wordt ook meegenomen de mogelijke differentiatie van stages naar bijvoorbeeld leerjaren of soort stages. (TZ202504-014)
2. Toezegging: Eind 2025 wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de mogelijkheden betreft het wettelijk verplicht stellen van stagevergoedingen. (TZ202505-040)
3. Motie Paternotte c.s.: (..) verzoekt de regering te verkennen of een publiek-privaat stagefonds een oplossing kan bieden voor kleine werkgevers die financieel moeite hebben om stagevergoedingen uit te betalen. (Kamerstukken II, 2024-2025, 31524, nr. 645)
4. Toezegging: De minister zal de start van bepaalde CAO-onderhandelingen monitoren en dan in gesprek gaan met de desbetreffende sociale partners om aandacht te vragen voor vastlegging van minimum stagevergoedingen in de CAO's. (TZ202504-015)
5. Toezegging: De minister brengt het belang van stage-overeenkomsten onder de aandacht van betrokkenen en onderzoekt of het mogelijk is het gebruik hiervan te monitoren bij de mbo-opleidingen en zal de Kamer hierover eind 2025 informeren. (TZ202504-016)

Jaarlijkse monitor stagevergoedingen

De voortgang op stagevergoedingen wordt jaarlijks nauwgezet gemonitord. CBS brengt jaarlijks de daadwerkelijk betaalde stagevergoedingen in kaart op basis van de polisadministratie. De CAO afdeling van het ministerie van SZW onderzoekt jaarlijks de gemaakte afspraken in cao's over stagevergoedingen. Het CBS onderzoek was eerder gereed dan verwacht en is daarom meegenomen in de Kamerbrief. Belangrijkste uitkomst is dat het aantal mbo-studenten wat een stagevergoeding ontvangt nauwelijks is gestegen. In maart 2025 ontving 43%

van de mbo'ers met een stageplek een vergoeding, in maart 2024 was dat 42%. Voor het hbo en wo zijn dezelfde cijfers niet beschikbaar omdat het CBS geen zicht heeft op het aantal stagiairs in het hbo en wo. Uit eerder enquêteonderzoek van ResearchNed (2023) bleek dat 75% van studenten in het hbo met een stage een vergoeding ontving. Voor het wo was dit 65% van de studenten met een verplichte stage en 91% van de studenten met een facultatieve stage.³ Het onderzoek van SZW over cao-afspraken in 2025 wordt eind januari 2026 verwacht. Doordat de verkenning is toegezegd voor eind 2025, is besloten om niet te wachten op het onderzoek van SZW en de resultaten mee te nemen in de volgende Kamerbrief over contouren wetsvoorstel voor de zomer van 2026.

Juridische overwegingen en aandachtspunten

Bij de keuze voor en de verdere uitwerking van wetgeving zijn er enkele juridische overwegingen en aandachtspunten die relevant zijn bij het maken van verdere keuzes. In de verkenning zijn deze punten ook toegelicht.

1. Nut en noodzaak van wetgeving

Wetgeving dient enkel te worden ingezet als beargumenteerd kan worden dat wetgeving noodzakelijk en doelmatig is. Daarvoor is het van belang bij het vervolg duidelijk te beargumenteren welk doel met wetgeving wordt nagestreefd en waarom wetgeving hiervoor het best passende instrument is. Dit betekent concreet dat vast moet komen te staan dat er een probleem is dat alleen met wetgeving kan worden opgelost, dat minder bezwarende alternatieven' zoals de huidige aanpak niet tot het gewenste resultaat zal leiden, en dat met een wettelijke regeling ongewenste neveneffecten beperkt blijven.

2. Definitie van stages en waarborgen leerelement

Er bestaat momenteel geen wettelijke definitie van stages. Bij onduidelijke afbakening bestaat het risico dat de focus op arbeid komt te liggen, terwijl het leerelement centraal hoort te staan. Het borgen van het leerelement van de stage is afhankelijk van hoe wetgeving over stagevergoeding wordt ingericht en is een belangrijk aandachtspunt bij de uitwerking, bijvoorbeeld bij het definiëren en afbakenen van stages.

3. Beginsel van gelijke behandeling

Bij het opstellen van wetgeving over stagevergoedingen is het aannemelijk dat er sprake zal zijn van situaties waarbij er bij de ene stage wel een stagevergoeding verplicht is en bij de andere niet, bijvoorbeeld omdat deze stage buiten het onderwijs om wordt gelopen. In het kader van artikel 1 van de Grondwet, het beginsel van gelijke behandeling, is het essentieel om helder te beargumenteren waarom in het ene geval wel een vergoeding gewenst is en in het andere geval niet. Ook dient de wetgever te beargumenteren waarom de stagiair wel financiële waardering verdient en de student die geen stage loopt, niet. Beiden investeren immers in hun toekomst door hun opleiding.

4. Europese wetgeving

Op dit moment lopen er in de Europese Raad⁴ onderhandelingen over de Richtlijn

traineeships⁵ en de Raadsaanbeveling betreffende een versterkt kwaliteitskader voor stages.⁶ Onderdeel van de lopende onderhandelingen is onder andere of er in de richtlijn een definitie van trainee ofwel stagiair opgenomen moet worden. De uitkomst van deze onderhandelingen kan gevolgen hebben voor het uitwerken van wetgeving rondom een verplichte stagevergoeding.

Datum
12 december 2025

Financiële overwegingen

Er zijn geen financiële middelen beschikbaar op de begroting van OCW. De verwachting is dat een verplichte stagevergoeding zal leiden tot minder stageplekken. In de verkenning wordt een subsidieregeling toegelicht (publiek-privaat fonds) om dat effect te verminderen, daar is echter momenteel geen financiële dekking voor.

Krachtenveld

Relevante partners zijn op verschillende wijze betrokken bij de verkenning, onder andere middels een klankbordgroep.

- VNO-NCW, MKB Nederland en AWWN zijn geen voorstander van de verplichting en zien liever dat de huidige aanpak wordt doorgezet, waarbij er afspraken in cao's worden gemaakt over stagevergoedingen. Ze voorzien dat stageplekken zullen verdwijnen.
- De studentenorganisaties zijn voorstander van de verplichting. Zij zien de vergoeding graag doorgetrokken naar alle stages binnen het onderwijs. Dit garandeert gelijke behandeling en meer financiële stabiliteit.
- De MBO-raad staat positief tegenover een wettelijke verplichting van stagevergoedingen. Dat geldt in minder mate ook voor UNL en de VH. De onderwijskoepels maken zich tegelijkertijd wel zorgen over een eventuele toename van administratieve lasten voor instellingen zelf. Daarbij is het effect op het aanbod van stageplekken een punt van zorg voor onderwijskoepels.

Politieke context

In de Tweede Kamer zijn stagevergoedingen een terugkerend onderwerp, zoals ook deze ambtelijke verkenning illustreert. Er lopen momenteel nog twee moties die ingaan op het vervolg van deze verkenning:

1. Motie Klaver c.s. (2-10-2025): (...) verzoekt de regering om voor de zomer van 2026 de contouren van het wetsvoorstel voor de invoering van een verplichte stagevergoeding naar de Kamer te sturen, betrekking hebbend op stages die langer duren dan zes weken. (Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 36 800 IX, nr. 15)
2. Motie Beckerman (2-12-2025): (...) verzoekt de regering om gepaste stagevergoedingen verplicht te maken voor alle onderwijsniveaus. (Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 31 524, nr. 687)

Nagenoeg de gehele Kamer is van mening dat stagiairs een vergoeding zouden moeten krijgen, maar er is bij een deel nog twijfel of dat via een wet en/of

⁵ COM(2024) 132

⁶ COM(2024) 133

wettelijk minimum zou moeten gaan. Een ruime meerderheid vindt het wel van belang om de mogelijkheden voor een verplichte stagevergoedingen verder te onderzoeken en uit te werken richting de contouren van een wetsvoorstel.

Datum

12 december 2025